

[Udenrigsministeren.]

måtte vor politik være den, idet man fortsatte med pressionspolitikken over for de nuværende magthavere, samtidig at følge en anden linje, der skulle supplere pressionslinjen, nemlig om jeg så må sige garantilinjen. Ved at kombinere pressions- og garantilinjen mente vi, var der måske en mulighed for at bringe problemet ind i en ny behandling, at kaste et nyt syn ind over Sydafrikaproblemet, måske sætte ny overvejelse og ny tænkning i gang hos de lande, som ubestrideligt er dem, der først og fremmest kommer til at afgøre Sydafrikas skæbne. Det er ikke Danmark, det er ikke Norge, det er ikke Sverige; vi har hverken magt eller styrke til at gennemføre en politik i De Forenede Nationer, men vi mente, vi kunne rejse et andet syn, en ny måde at se på problemerne og tænke over dem på, i håb om at det ville blive taget op af de afgørende lande, de afro-asiatiske lande og de store magter, og at de ved indbyrdes drøftelser — det er det afgørende — drøftelser, hvori vi naturligvis gerne vil deltage, hvis man har behov for det, finder frem til at formulere en politik ud af denne tanke. Det var det, vi tiltrådte på ministermødet i Stockholm.

Det næste spørgsmål, der opstod for os, var: hvorledes vil dette problem, apartheid- og Sydafrikaproblemet, komme op på generalforsamlingen? Vil det komme op i sikkerhedsrådet, hvor det rettelig hører hjemme, eller vil det komme op i selve generalforsamlingen og i dens særlige politiske komité? Vi ønskede fra de nordiske landes side at se problemet rejst gennem sikkerhedsrådet, fordi dér hører beslutningen om anvendelse af pressionsmidler hjemme; men vi måtte være forberedt på, at de afro-asiatiske lande ikke ville afvente sikkerhedsrådets behandling, men med det samme ville kræve, at dette problem blev taget op til behandling i selve generalforsamlingen. Det skete; det stod på dagsordenen som punkt 1 og blev taget op i den særlige politiske komité, og dermed var vi inde i drøftelserne. Det var ud fra dette synspunkt, eller jeg kan sige, det var denne erfaring og denne viden, der var baggrunden for, at vi fra den danske delegations side fandt, at vi — jeg havde nær sagt meget naturligt — også i den tale, jeg holdt den 25. september, måtte give

udtryk for de synspunkter, vi havde; og det skete.

Men hvis vi skulle komme videre med vore tanker, var det ikke nok at holde en tale på en generalforsamling, så måtte man begynde på at sætte et arbejde i gang med at drøfte problemerne med de andre delegationer. Det ønskede vi skulle ske på nordisk basis, ikke på dansk basis. Her var vi i den vanskelige situation, at vi ikke kunne få afsluttet drøftelserne om det fællesnordiske grundlag for den videre fremgangsmåde, før der var sket en ny regeringsdannelse i Oslo, og først efter at den norske udenrigsminister, Halvard Lange, var kommet til New York, kunne vi færdiggøre drøftelserne af — skal vi kalde det det nordiske oplæg til den videre fremgangsmåde. Det blev udformet i 4 punkter, som vi var enige om, og som vi blev enige om den 2. oktober. Allerede næste dag fremlagde vi gennem den danske repræsentant, Hermod Lannung, disse punkter til drøftelse i den politiske komité, og samme dag — eller var det dagen efter? — talte den norske udenrigsminister, Halvard Lange, i komiteen i tilknytning hertil.

Det spørgsmål, der nu melder sig, er, om disse tanker har nogen som helst mulighed for at vinde det gehør, som er en forudsætning for, at de kan omdannes til en politik for FN. Jeg kan sige, at gennem de kontakter, jeg har haft, og den danske delegation har haft til forskellige sider, kan vi i hvert fald konstatere, at man fra ingen side blankt har afvist vore betragtninger, men at man tværtimod fra adskillige landes side har vist en positiv interesse for de synspunkter, vi har gjort gældende. Jeg havde lejlighed til i mandags at forelægge problemerne for den samlede afro-asiatiske gruppe, der efter at have hørt på mine bemærkninger og efter at have drøftet dem med en 6-7 indlæg, besluttede, at de derefter ville drøfte dem videre for sig selv, og besluttede sig til at nedsætte et 6 mands udvalg, der skulle arbejde med synspunkterne og i givet fald vende tilbage til drøftelserne med os til yderligere uddybning af vor tankegang.

Jeg havde samme dag lejlighed til at drøfte problemerne med den amerikanske chefdelegerede, Adlai Stevenson, og den drøftelse, jeg havde med ham, har han selv efterfølgende karakteriseret til dagspressen som værende interessant, som værende af